

ת"פ 29385/06/15 - מדינת ישראל נגד אבישי רייכמן

בית משפט השלום בבית שמש

ת"פ 29385-06-15 מדינת ישראל נ' רייכמן

בפני בעניין:	כבוד השופטת מאיה אב-גנים ויינשטיין מדינת ישראל
המאשימה	ע"י ב"כ עוה"ד יצחק חנוך נגד אבישי רייכמן
הנאשם	ע"י ב"כ עוה"ד דוד הלוי

החלטה

1. הנאשם הורשע עפ"י הודאתו בביצוע עבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית - עבירה לפי סעיפים 7(א) + (ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.
2. כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 03/11/14 החזיק הנאשם בביתו סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 406.96 גרם נטו, שלא לצריכתו העצמית וללא רישיון מאת המנהל. בנסיבות המתוארות, החזיק הנאשם את הסמים באופן בו הכמות חולקה למספר צנצנות, שקיות וכדורי נייר עטופים בנייר נצמד.
3. בהתאם להסדר שהוצג בפני בית המשפט במעמד הדיון מיום 14/12/15, הוסכם שהשימוש בסם "היה לעיתים יחד עם אחרים בנסיבות חברתיות" (עמ' 1, ש' 17-18). כחלק מההסדר, הוסכם שהמאשימה תגביל עצמה לעבודות שירות.

תסקיר שירות המבחן:

4. על פי תסקיר שירות המבחן מיום 31/03/16, הנאשם הינו רווק בין 25, הנעדר עבר פלילי. שירות המבחן התרשם שנאשם גדל במשפחה נורמטיבית המחזיקה בעמדות שומרות חוק.
- בהיותו כבן 13, במהלך טיול משפחתי, מעדה אמו ונפלה מגובה רב. הנאשם היה עד לניסיונות החילוץ וההחייאה של אמו, ניסיונות שלמרבה הצער, לא צלחו. בעקבות המקרה נקלע הנאשם למצב נפשי קשה ועבר הליך טיפולי לעיבוד הטראומה והאובדן.
5. הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות ושירת שירות צבאי מלא. מתעודת השחרור ומכתבי ההמלצה של מעסיקיו עולה שהתנהגותו של הנאשם ראויה לציון. הוא מגלה אחריות, מפגין רצינות והינו בעל יוזמה.
6. לאחר שחרורו מהצבא, החל הנאשם בשימוש בסם. לדבריו, היה מעשן בעיקר בערבים בהם נפגש עם חבריו. בכדי לחסוך כסף ומפגשים נוספים עם מוכרי הסם, החליט לרכוש כמות גדולה. לאחר מעצרו הפסיק הנאשם לחלוטין את השימוש בסמים. בדיקות לגילוי שרידי סם תמכו בטענה לגמילה מסמים.

7. שירות המבחן התרשם שהנאשם לוקח אחריות על ביצוע העבירה ומבין את חומרתה. שירות המבחן העריך שלנאשם כוחות לתפקוד תקין. מאחר שהמדובר בבחור צעיר, ללא עבר פלילי, המליץ שירות המבחן על חזרה מהרשעה וזאת, על מנת שלא לפגוע בדימויו העצמי כאדם שומר חוק וכדי שלא לפגוע באפשרויות תעסוקתיות עתידיות. שירות המבחן המליץ על הטלת צו של"צ בהיקף של 100 שעות והתחייבות להימנע מעבירה.

חוו"ד הממונה על עבודות שירות:

8. בהתאם לחוות דעת שהוגשה מטעם הממונה על עבודות השירות, הנאשם מתאים לעבודות שירות ויכול לבצען במגבלות שפורטו בחוות הדעת.

טיעוני הצדדים לעונש:

9. ב"כ המאשימה טען שההסדר במסגרתו הוסכם שהמאשימה תגביל עצמה לעבודות שירות, הביא בחשבון את נסיבותיו האישיות של הנאשם. המאשימה עתרה למאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, פסילת רישיון נהיגה ופסילה על תנאי, לנוכח הכמות הגדולה של סם שהייתה ברשות הנאשם, למעלה מ-400 גרם, שהייתה מחולקת למספר צנצנות ושקיות. אשר להרשעה- מאחר ששירות המבחן לא הבהיר את הפגיעה שתגרם לנאשם ככל שהרשעתו תיותר על כנה, ובהינתן והטעמים שפורטו בתסקיר אינם עולים בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה בנוגע לביטול הרשעה, יש להותיר ההרשעה על כנה.

10. ב"כ הנאשם עתר לביטול הרשעתו של הנאשם והדגיש, כי החזקת הסם לא הייתה למטרת סחר, אלא לשימוש עם אחרים בסיטואציות חברתיות. מכאן, שאין משמעות לכך שהסם חולק. אלמלא הכמות, היה מקום לראות בנסיבות כהחזקה לצריכה עצמית. הנאשם לא רצה להתחכך עם גורמים עבריינים וסוחרי סמים ולכן רכש כמות גדולה, שתשמש אותו לתקופה ארוכה. ב"כ הפנה לפסיקה במסגרתה גם במקרי סחר, בנסיבות קשות מנסיבות התיק שלפנינו, נמנע בית המשפט מהרשעת נאשמים.

אשר לעונש, העבירה בוצעה כאשר היה הנאשם בן 23, בסמוך לאחר שחרורו מהשירות הצבאי וכחלק מהתנסות וסקרנות. השימוש בסם הופסק מיד עם המעצר והחקירה בתיק. לגרסת ב"כ הנאשם, המדובר ברף התחתון של העבירה. הנזק שנגרם היה אך ורק לנאשם עצמו. לציבור לא נגרם נזק מביצועה. הנאשם שיתף פעולה בחקירתו, לקח אחריות על מעשיו והודה.

11. אביו של הנאשם העיד וטען שגידל וחינך את ילדיו להיות אנשים ישרי דרך. לראיה- לבנו יש רישיון נהיגה מזה כשבע שנים ועד היום מעולם לא קיבל דו"ח תנועה או חניה. הטרדיה המשפחתית הותירה אצל הנאשם צלקת. בעתיד הקרוב הנאשם מעוניין ללמוד הנדסת מכונות וההרשעה עומדת על הפרק. הנאשם הפיק לקחים, אינו נוגע עוד בסמים והתרחק מהחברים שנגעו או נוגעים בסמים. להערכת האב, הרשעה עשויה לשבש את עתידו של הנאשם.

12. ב"כ הנאשם הגיש מכתבים מאחיותיו של הנאשם, מהמטפל המקצועי המלווה את הנאשם ומכתבי המלצה ממעסיקיו. מהמכתבים שהוגשו עולה תמונה של אדם נורמטיבי, רגיש, מוכשר ובעל יכולות. עוד עולים קשרי משפחה תקינים ותומכים.

13. הנאשם הגיש מכתב שכתב ובו הביע חרטה על שארע. במכתבו ציין הנאשם שגדל במשפחה נורמטיבית ועבר

מסלול חיים רגיל. אובדן אמו הייתה חוויה שהשפיעה על חייו ועל חיי משפחתו באופן משמעותי. כמה חודשים לאחר השחרור מהצבא, החליט להתנסות בפעם הראשונה בעישון קנאביס, כחלק ממפגשים חברתיים בהם היה נוכח ומתוך סקרנות. הנאשם נהנה מחווית העישון ונהג לעשן קצת מדי שבוע, בסיטואציות חברתיות. לאחר חיפוש שבוצע בביתו, נעצר הנאשם למשך 4 ימים. את המעצר תיאר הנאשם כחוויה אליה לא היה רגיל ומאותו הרגע לא נגע ולא התקרב בשום צורה לסם מכל סוג שהוא. הנאשם הביע חשש שהרשעה תקשה על המשך דרכו ותהווה מכשול בהמשך חייו. הנאשם ביקש את התחשבות בית המשפט והוסיף שהעבירה בוצעה בתקופה רעה בחייו, הרחוקה ממנו.

דין:

שאלת ההרשעה:

14. כלל הוא בדין הפלילי, שאדם שביצע עבירה צפוי להיות מורשע בדין. אין מחלוקת, כי הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא חוליה טבעית הנובעת מהוכחת אשמתו ומממשות את אכיפת החוק באופן שוויוני (ע"פ 9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל. 31/12/07. ראו גם ע"פ 2555/12 חי נחמיאס נ' מדינת ישראל. 09/01/14). עם זאת:

"בנסיבות חריגות ומיוחדות, כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי לבין עוצמת הפגיעה הצפויה לנאשם באם יורשע, ובהתחשב במכלול הנתונים הרלבנטיים לעניין, ניתן לעשות שימוש בסמכות אי ההרשעה" (ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' דני קליין. 04/09/07; ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל. פ"ד נב(3) 337, 342. להלן: "הלכת כתב").

קרי-הימנעות מהרשעת נאשם שאשמתו הוכחה היא חריג שיופעל במקרים נדירים בלבד, בהם שוכנע בית המשפט כי הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעטייה של הרשעה, אינה שקולה כלל ועיקר לתועלת הציבורית שזו תניב.

15. בבואו לשקול האם להימנע מהרשעה, על בית המשפט לאזן בין האינטרס הציבורי לבין נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם. מחד גיסא - ככל שהעבירה חמורה יותר, יתקשה בית המשפט להימנע מהרשעה, והכף תטה לעבר ההרשעה. מאידך גיסא - **"ענישתו של נאשם היא אינדיבידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה"** (הלכת כתב, בעמ' 342). בגדר השיקולים שיש לשקול בית המשפט יבחן גם את הרקע לעבירה, האם מדובר במעידה חד פעמית ומה הסבירות להישנות המעשים.

"יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין" (ע"פ 9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל. 31/12/07).

16. אין מחלוקת, כי עבירת החזקת סמים שלא לשימוש עצמי היא עבירה חמורה, לבטח בשים לב להיקף הסם שנתפס בידי הנאשם. אין להקל ראש בעבירה בה הורשע הנאשם, המצדיקה הרשעתו בדין. רבות נכתב אודות נגע הפצת סמים ועל הצורך לבערו באמצעות ענישה מרתיעה. עם זאת, כמפורט לעיל, שיטתנו המשפטית דוגלת בבחינת כל מקרה לנסיבותיו, בהתאם למעשה ולעושה.

בחינת נסיבות העבירה העלתה, כי למרות שמדובר בכמות גדולה של סם, הסם נועד לצריכה עצמית ולשימוש עם אחרים בנסיבות חברתיות. במקרים דומים ואף חמורים משמעותית מהמקרה שלפניי, נעתרו בתי המשפט לא אחת לבקשה להימנע מהרשעה. לשם המחשה:

16.1. במקרה בעל נסיבות אישיות דומות לנסיבות תיק זה, התייתם נאשם מאמו בגיל 12. הנאשם הודה בביצוע עבירות של החזקת סם בהיקף של כ- 98 גרם שלא לצריכה עצמית ושל הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו. בית המשפט התרשם **"שמדובר בנאשם צעיר בן 29, ללא רקע פלילי קודם, המתפקד היום במסגרת תעסוקתית יציבה. חרף נסיבות חיים קשות של התדרדרות והתחברות לחברה שולית עקב מות אימו בגיל צעיר, השכיל הנאשם להתנהל ככלל בצורה נורמטיבית לרבות שרות צבאי קרבי מלא והשתלבות במסגרות עבודה יציבות"**. בית המשפט נמנע מהרשעת הנאשם וגזר עליו צו של"צ בהיקף של 200 שעות, חתימה על התחייבות כספית ותשלום הוצאות משפט (ת"פ (ב"ש) 13169-03-11 מדינת ישראל נ' דקל בר לב. 26/12/12).

16.2. בעפ"ג (מרכז) 53504-01-11 אדם אלון נ' מדינת ישראל (22/05/11), דובר על היקף סם גדול משמעותית ממשקל הסם שנתפס ברשות הנאשם שלפניי. שם החזיק המערער בסם מסוכן מסוג קאנבוס במשקל של 8220 גרם נטו. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור וביטל את הרשעתו של הנאשם, הטיל עליו צו של"צ בהיקף של 360 שעות, צו מבחן למשך 18 חודשים וחתימה על התחייבות בסך 10,000 ₪.

16.3. בת"פ (רח') 33292-04-14 מדינת ישראל נ' רומן דרוז'נין (01/07/15) הורשע הנאשם בשלוש עבירות של החזקת סם לצריכה עצמית ובעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית. באותו מקרה דובר על ארבעה מועדים שונים בהם החזיק הנאשם בסם. בית המשפט התרשם מגילו הצעיר של הנאשם, מהעובדה שהנאשם **"מקיים אורח חיים נורמטיבי, מחזיק במאפיינים ושאיופות נורמטיביות והוא אינו בעל מאפיינים התמכרותיים או עבריינים. הנאשם לומד ועובד, התנדב לטובת הקהילה ומעוניין להתגייס לצה"ל"**. בית המשפט ביטל את הרשעת הנאשם וגזר עליו צו של"צ בהיקף של 140 שעות וחתימה על התחייבות בסך 3,000 ₪.

16.4. בת"פ (ב"ש) 31902-07-11 מדינת ישראל פמ"ד נ' יעקב סלע (10/09/12) הודה הנאשם בהחזקת סם מסוכן מסוג חשיש במשקל 96.3 גרם, שלא לצריכה עצמית. בית המשפט קבע כי **"מדובר בנאשם בן 29, שניהל אורח חיים נורמטיבי שכלל לימודים וכן התגייסות לצבא ושירות צבאי מלא, חלקו כלוחם. הנאשם עבד לפרנסתו, גם היום הוא עובד לפרנסתו ועקב נסיבות שאליהם נקלע, כשל בעסק שהקים וכן בעיות גב בגללם סבל מכאבים, נטל סמים לשימוש עצמי על מנת להפיג את המצב אליו נקלע"**. על הנאשם הוטל צו של"צ בהיקף של 180 שעות וחתימה על התחייבות בסך 5,000 ₪ להימנע מעבירה.

16.5. בת"פ (ת"א) 4728/03 מדינת ישראל נ' קדוש (28/12/05), הורשעו הנאשמים בין השאר בהחזקת סם שלא לצריכה עצמית ואספקת סם מסוכן. בעניינו של הנאשם 1 נטען, כי אספקת הסם הייתה למעגל סגור של חבריו הטובים של הנאשם. הנאשם רכש כמות גדולה של סם לנוכח מחסור בשוק וכדי להחזיר לחבריו שנתנו לו סם בעבר. בית המשפט ביטל את הרשעת הנאשמים.

16.6. בת"פ (ב"ש) 4119/04 פרקליטות מחוז הדרום נ' דולב כץ (18/07/05), הורשע נאשם בשתי עבירות של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, שתי עבירות של הדחת קטין לסמים מסוכנים, שידול לתיווך, החזקת סם לצריכה עצמית והחזקת כלים לשימוש בסם. בית המשפט נמנע מהרשעת הנאשם **"בעיקר על סמך בחינת נסיבות ביצוע העבירות בתיק זה כפי שהן באות לידי ביטוי בכתב האישום וכן בשל החרטה של הנאשם על מעשיו, המודעות לחומרתם, בעקבותיה פנה מיד לקבלת טיפול פסיכולוגי, הפסקת השימוש בסמים ושיתוף הפעולה המלא עם שירות המבחן והפסיכולוגית, וכן ובעיקר בשל החשיבות של הליך השיקום"**. על הנאשם נגזרו צו מבחן למשך 18 חודשים, צו של"צ בהיקף של 450 שעות, קנס כספי בסך ₪ 5,000 ו- 6 חודשי פסילה מהחזקת רישיון נהיגה.

17. אוסיף, כי למרות שאין מחלוקת שהמלצת שירות המבחן הינה בבחינת המלצה בלבד, ושאין בה כדי לחייב את בית המשפט, **"תסקיר שירות המבחן הוא כלי חשוב, באמצעותו ניתן לרדת לעומקן של נסיבותיו האישיות של הנאשם ולעמוד על הגורמים, שהביאו להידרדרותו לביצוע העבירות, כמו גם לבחינה מעמיקה ומקצועית של סיכויי השיקום ודרכי השיקום. מכאן עולה, כי בנסיבות המתאימות נכון לתת להמלצות שירות המבחן משקל משמעותי ולעתים אף לאמצם. ראו: ע"פ 472/11 פלוני נ' מדינת ישראל (03/09/2012)"** (עפ"ג (חי') 28110-10-15 מדינת ישראל נ' עידן דוד. 17/12/15).

18. לאחר שבחנתי את העבירה, חומרתה, נסיבות ביצועה ונסיבותיו האישיות של הנאשם, מצאתי כי מקרה זה נופל בגדר החריגים המאפשרים להימנע מהרשעתו.

אין עוררין על שהעבירה בה הורשע הנאשם חמורה. עם זאת, גילו הצעיר של הנאשם; אורח חייו הנורמטיבי; הפגיעה הבלתי מידתית בבחור צעיר, אשר עתידו לפניו; נסיבותיו האישיות הטרגיות של הנאשם; ההודאה, לקיחת האחריות והפקת הלקחים; עברו הנקי; הימים שהיה הנאשם עצור בעקבות המקרה ואשר גרמו להפנמה של חומרת הדברים; השיקום שעבר וההפסקה היזומה משימוש בסמים, מטילים את הכף לטובת ביטול ההרשעה.

19. בכגון דא, אפנה לעפ"ג (מחוזי חי') 28110-10-15 שניתן אך ביום 17/12/15, במסגרתו הבהיר בית המשפט ש**"הדגש אינו על החזרה או אי החזרה לעבודה בנמל, אלא על הליך השיקום הכולל, אותו עבר המשיב מאז האירועים בהם עסקין ועד היום. המדובר בהליך משמעותי (במיוחד לגבי מי שזו הסתבכותו הראשונה), הכולל טיפול אינטנסיבי, התמודדות עם הגורמים שהביאוהו לכדי העבירה מלכתחילה, שיקום של יחסיו עם המשפחה, גיבוש יכולות לנטילת אחריות על המשך המהלכים, הימנעות מכל עבירה או הפרה במשך כל הזמן שחלף, חיזוק הביטחון והדימוי העצמי - ולשיטתי, יש משקל מכריע לעמדת שירות המבחן לפיה ההרשעה תפגע קשות ב"הישגים" שהושגו עד כה והם ירדו לטמיון, ולא תאפשר את המשך ההליך השיקומי, עד סיומו"**.

זאת ועוד:

"...ברי, כי הרשעה עלולה לפגוע בנאשם שהינו צעיר בימים כשלפניו פרושים כל חייו וזאת חרף

העובדה כי טרם עלה בידו להוכיח פגיעה קונקרטית במשלח ידו בשלב כה מוקדם בחייו ובטרם הבשיל לגבש את נתיב חייו" (ת"פ (ק"ג) 9369/01/13 מדינת ישראל נ' אוראל שמואל. 29/04/15).

20. בנסיבות הללו, שוכנעתי כי ראוי להעדיף ענישה צופה פני שיקום ולהגשים את מטרות הענישה באמצעות עונש שיקומי בביצוע שירות לתועלת הציבור ופיקוח באמצעות צו מבחן. במסגרת תקופת המבחן יידרש הנאשם לערוך בדיקות מעת לעת לוודא כי אכן פה לדרך חדשה נטולת שימוש בסמים. בדרך זו ההליך הפלילי יהיה מנוף לטיפול ולשיקום הנאשם, בשילוב עם פיקוח הרתעתי. ברי, כי ככל שימצא שהנאשם אינו עומד בתנאי המבחן, ניתן יהיה לדון מחדש בסוגיית הרשעתו ועונשו.

21. על בסיס מכלול האמור, הגעתי למסקנה שניתן בנסיבות המקרה שלפניי לסיים את ההליך הפלילי ללא הרשעה ולהטיל על הנאשם צו של"צ בהתאם לתכנית שגובשה, אך בצירוף צו מבחן. לפיכך, אני מורה על ביטול ההרשעה ומטילה על הנאשם צו של"צ בהיקף של 100 שעות, בנוסף לצו מבחן לשנה. המבחן יהיה בפיקוח שירות המבחן, ללא צורך בצו שיפוטי נוסף.

22. הובהר לנאשם שאם לא יבצע את השל"צ כנדרש או לא יעמוד במבחן, יוחזר התיק בשנית לבית המשפט לדון מחדש בשאלת ההרשעה והעונש.

23. ניתן בזאת צו להשמדת המוצגים - סמים, בכפוף לחלוף תקופת הערעור.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ז' סיוון תשע"ו, 13 יוני 2016, בהעדר הצדדים.